

STRATEGISCHE AGENDA, VERTALING DISTRICT ZUID-HOLLAND

KONINKLIJKE METAALUNIE, DISTRICT ZUID-HOLLAND

± 22.000 personen

Metaalunie district Zuid-Holland zet – in aansluiting op de Strategische Agenda 2023-2027 - in op:

- Zicht op MKB-maakindustrie
- Vakmensen
- Innovatie & Duurzaam ondernemen
- Ruimte voor MKB-maakindustrie

KONINLIJKE METAALUNIE

Koninklijke Metaalunie is de branchevereniging voor de Nederlandse MKB-maakindustrie, die haar leden ondersteunt en werkt aan toekomstbestendig ondernemen. Wij maken het!

Wij, de leden van Metaalunie, zijn MKB-ondernemers die metaal georiënteerde producten maken, repareren en onderhouden. Metaalunie bestaat uit meer dan 15.000 leden, met samen 180.000 werknemers en 30 miljard euro omzet. Als MKB-ondernemers zijn wij maatschappelijk betrokken, regionaal en lokaal verankerd, innovatief en verbindend. Veel van ons zijn familiebedrijven. Niet alleen in de letterlijke zin van het woord, maar ook omdat de werkgevers en medewerkers samen één familie vormen. Wij zijn actief op de binnenlandse markt, Europees en internationaal. Onze medewerkers zijn vakmensen. **Wij maken het!**

METAALUNIE IN ZUID-HOLLAND

Zuid-Holland kent een sterke MKB-maakindustrie. Wij maken, monteren, onderhouden en repareren. Van schepen, staalconstructies, machines en onderdelen van machines tot montage, service en onderhoud aan machines. Van agrotechniek tot aerospace. Van terrasoverkapping tot medische apparatuur. Van hedendaagse stoommachine tot gerobotiseerd lassen. Alles gemaakt, gerepareerd en onderhouden in Zuid-Holland.

In Zuid-Holland zijn meer dan 2.600 bedrijven aangesloten bij Metaalunie. Bij deze bedrijven zijn zo'n 22.000 medewerkers in dienst. Daarnaast is sprake van een flexibele schil van tijdelijke medewerkers en zzp'ers. Metaalunie kent in Zuid-Holland een diversiteit aan bedrijven, met een sterke vertegenwoordiging in:

- **Onderhoud, service & handel**
- **Montage, assemblage en lassen**
- **Machinebouw**
- **Constructie- & lasbedrijven**
- **Engineering-, ingenieurs- & adviesbureaus**
- **Maritiem en**
- **Agrotechniek**

Regionaal staat Metaalunie sterk. Er is een regionaal bestuur van 7 ondernemers, met diversiteit aan bedrijvigheid en verspreid over Zuid-Holland. Het bestuur wordt ondersteund door de regiosecretaris. Bedrijven in Zuid-Holland worden regionaal ondersteund door 3 Buitendienst Ledenadviseurs. Ze bezoeken de bedrijven en zorgen dat bedrijven optimaal ondersteund worden door Metaalunie. Daarnaast organiseert Metaalunie in Zuid-Holland met en voor bedrijven:

- Verbondenheid met techniek onderwijs
- Samenwerking met kennisinstellingen
- Kennissessies op gebied van ondernemerschap & technologie
- Netwerkenbijeenkomsten
- Excursies

teqnow
Powered by
Koninklijke Metaalunie

Met andere woorden: we zijn een vereniging, voor en door ondernemers in de MKB-maakindustrie.

Maak kennis met de Zuid-Hollandse Maakindustrie. Een sector die sterk vertegenwoordigd is in Zuid-Holland en die staat voor de toekomst. Kenmerken van de Zuid-Holland Maakindustrie zijn:

- MKB Bedrijven;
- Innovatief: proces- en productinnovatie, verbeteren productiviteit maak- en onderhoudsprocessen;
- Duurzaam: toekomstbestendig ondernemerschap, bewustwording milieu & omgeving, cruciale rol in het oplossen van maatschappelijke, economische en technologische uitdagingen;
- Brede welvaart: verdienvermogen, echte banen en goede salarissen, inzet op werknemer en regio, kansen voor zij-instromers;
- Werkgelegenheid: modern werkgeverschap, goede beloning, vaste dienstverbanden;
- Vakmanschap: techniek promotie, instroom techniek onderwijs & realiseren, behouden en vergroten vakmanschap werknemers

Veel mensen denken dat de maakindustrie uit Nederland is verdwenen. Weinig mensen weten wat er allemaal wordt gemaakt en onderhouden in Zuid-Holland. Maakbedrijven zijn vaak gevestigd op industrieterreinen en daarmee voor veel mensen niet zichtbaar. Daarnaast zijn maakbedrijven veelal B2B bedrijven. Zij leveren niet of nauwelijks aan particulieren. Daarmee verschilt de maakindustrie van andere technische sectoren zoals de bouw, elektro- en installatie.

Samen met technische bedrijven willen we iedereen in Zuid-Holland laten ervaren:

- Hoe mooi **techniek** is,
- wat de **maakindustrie** inhoudt,
- dat de maakindustrie verweven is door de gehele maatschappij en bijdraagt aan **brede welvaart**
- dat de MKB-maakindustrie **kansen** biedt voor jou.

Doel: We vergroten de waardering voor techniek en de MKB-maakindustrie in Zuid-Holland. We werken aan meer bekendheid bij overheden, kennisinstellingen, studenten en werkenden. Techniek biedt toekomst!

VAKMANSCHAP

Techniek vergt vakmanschap. Kennis om producten en machines te onderhouden, te repareren, te ontwerpen en te produceren. Vakmanschap evolueert en vraagt om verbreding en verdieping. Er is een schrikbarend tekort aan technische vakmensen. Vacatures voor technici zijn moeilijk te vervullen. Dit terwijl het aantal jonge technici, die van de beroepsopleiding komen, daalt. Veel beleidsmakers focussen op hbo en academisch geschoolden. Dit terwijl het tekort aan mbo-geschoold personeel het grootst is. De verwachting is dat het aantal mbo gediplomeerde technici het sterkst afneemt, te weten tot -13%¹.

Techniek promotie

De combinatie van stijgend aantal vacatures en dalend aantal technische studenten vergt extra inzet op techniek promotie. Naast bestaande techniek promotie op basisscholen en het vmbo, moet in Zuid-Holland nadruk worden gelegd op techniekinstroom vanuit mavo, havo en vwo.

¹ Ecorys, Klimaatbeleid en arbeidsmarkt, 2021

Van Techniekpromotie naar Techniekinstroom

Techniekpromotie is essentieel. Bij techniek promotie ligt de nadruk op kennismaking met techniek en zien/ ervaren hoe leuk techniek is. Vooral op basisscholen en op de onderbouw van het voortgezet onderwijs is techniek promotie essentieel. Vervolgens moet techniek promotie overgaan op techniekinstroom. Jongeren moeten hun weg vinden naar het technisch beroepsonderwijs en naar technische bedrijven in Zuid-Holland. Techniekinstroom is tevens gericht op zij-instromers, statushouders en werkzoekenden.

Vakmanschap en vakmensen

De nadruk ligt op vakmanschap. Mensen met gedegen technische kennis, die machines en producten bedenken, maken, onderhouden en repareren. Het gaat daarbij niet alleen om de kennis verkregen in collegezalen en tijdens praktijken op school, maar ook om kennis die een leven lang wordt ontwikkeld. Technisch vakmanschap vraagt om actuele kennis en vele uren 'doen'. Van technisch onderwijs op alle niveaus, tot specialistische cursussen en werkervaring. Met andere woorden: vakmanschap en vakmensen.

* cijfers voor 2019/2020 en 2020/2021 zijn voorlopig en nog niet volledig Bron: Platform Beta Techniek, CBS

Aanvalsplan Arbeidsmarktkrapte Techniek, Bouw en Energie		
Landelijk	Metaalunie Zuid-Holland	
Instroom en behoud vakmensen		
1	Nieuw arbeidsmarktstelsel: de Gouden Poort van-werk-naar-werk	Gezamenlijke regionale aanpak Techniekpromotie
		'Naar Werk en Techniek Zuid-Holland' , gezamenlijk regionaal programma gericht op instroom (bij)scholing en behoud technici
		Inzicht in de opleidingsondersteuning via de fondsen, waaronder OOM
2	Nieuwe publiek-private opleidingsstructuur met Techniekcentra	Versterken en uitbouw bestaande publiek-private opleidingsstructuren tot Techniekcentra
		Ontwikkeling Techniekcentra, op basis van vraag bedrijfsleven
3	Nieuwe groepen voor Techniek, Bouw en Energie en behoud medewerkers	Speciale zij-instroom programma's 'Naar Bouw en Techniek'
		Bundeling krachten Behoud technici
Productiviteitsoffensief transformatie door industriële en digitale transformatie van ontwerp, bouw, techniek en industrie		
4	Industriële transformatie van ontwerp, bouw en techniek en verdergaande robotisering en digitalisering in de industrie	Pragmatische aanpak, afgestemd op de behoeften en kansen MKB Maakindustrie
5	Ruim baan voor mensgerichte technologie	Speciale MKB programma's met kennisinstellingen
		Aanjagen kennisdeling tussen en met bedrijven
		Teqnow in de regio
Talent van Buiten		
6	Meer kansen voor statushouders	Statushouders stromen in via regulier zij-instroomprogramma 'Naar Bouw en Techniek'
7	Tijdelijk vakkrachten van buiten EU	n.v.t.

Samen met onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, brancheorganisaties en specialistische kennisaanbieders moet er in Zuid-Holland een breed palet aan technische scholing en bijscholing ontstaan. Regionaal toegankelijk en betaalbaar voor jongeren, zij-instromers, statushouders, werknemers en technische MKB bedrijven.

Aanvalsplan Techniek = Techniek Coalitie Zuid-Holland

Vergroten van het vakmanschap in de techniek (meer instroom in de techniek en vergroten vakinhoudelijke kennis) vraagt om een gezamenlijke aanpak. Om die reden zijn 5 technische sectoren in samenwerking met VNO-NCW en MKB-Nederland gekomen tot het 'Aanvalsplan Techniek'. Metaalunie is een van de initiatiefnemers. Samen met Techniek Nederland en Bouwend Nederland en de fondsen Wij Techniek en OOM willen we in Zuid-Holland het landelijke aanvalsplan regionaal uitrollen. Samen met andere technische branches en O&O fondsen vormen we de Techniek Coalitie Zuid-Holland. Samen rollen wij het Aanvalsplan Techniek regionaal uit.

Doel: Techniek Coalitie Zuid-Holland staat voor techniek brede aanpak arbeidsmarkt en versterken vakmanschap. Belangrijk bij de regionale uitrol van het Aanvalsplan Techniek is dat bedrijven, aangesloten bij Metaalunie, zich herkennen in de aanpak. Lokale en regionale initiatieven vanuit het bedrijfsleven zijn hierbij van belang.

DUURZAAM ONDERNEMEN & INNOVATIE

De ontwikkeling van nieuwe kennis is van groot belang. Echter, kennis staat niet op zichzelf. Kennis moet worden toegepast (kunde) en leiden tot winstgevendende opdrachten voor het bedrijfsleven (kassa). MKB-bedrijven in de maakindustrie zijn veelal gericht op de opdrachten van hun klanten. Veelal worden gezocht naar innovatieve oplossingen op basis van de klantvraag, die kosten en tijd efficiënt kunnen worden verkregen. Digitalisering en robotisering is geen doel op zich, maar een innovatiekans. Kansen creëren binnen de Circulaire maakindustrie speelt hierbij een belangrijke rol. Samenwerking met het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs in Zuid-Holland is belangrijk.

Modern werkgeverschap in de techniek

Mensen om mee te ondernemen vraagt ook om modern werkgeverschap. Wat verstaan wordt onder modern werkgeverschap is sterk afhankelijk van het type bedrijf en de sector waarbinnen het bedrijf actief is. MKB bedrijven hebben vanwege het beperkt aantal werknemers veelal geen (volledige) HRM afdeling. Kennisdeling tussen bedrijven, ondersteuning vanuit brancheorganisaties en scholingsfondsen en met kennis van regionale spelers op het vlak van arbeidsmarkt (UWV, gemeenten) is dan ook van groot belang.

Doel: Kennis omvatten in kunde (vakmanschap) en kassa (geld verdienen). Nu, morgen en in de toekomst.

Ruimte voor MKB-maakindustrie

MKB Maakindustrie vergt ruimte. Er moet fysieke ruimte zijn voor productiehallen, opslag en bijbehorende kantoren. Ook moet er ruimte zijn voor de aan- en afvoer van producten: denk aan vrachtwagens en schepen. Naast fysieke ruimte is niet-fysieke ruimte nodig, zoals geluidsruimte, ruimte binnen milieuregelgeving en ruimte op het elektriciteitsnetwerk. Met het oog op innovatie is een bepaalde mate van experimenteeruimte gewenst.

De vraag naar ruimte in Zuid-Holland is groot. Er is vraag naar ruimte voor woningbouw, recreatie, natuur en wateropvang. Deze ruimtevraag mag niet ten koste gaan van ruimte voor MKB-maakindustrie. Immers:

- Bedrijventerreinen huisvesten 30% van de banen en leiden tot 40% van het Bruto Binnenlands Product²;
- Bedrijventerreinen bieden werk aan diversiteit van mensen;
- Bedrijventerreinen bieden kansen voor energietransitie, innovatiekracht en circulaire economie;
- MKB Maakindustrie past het beste op lokale en regionale bedrijventerreinen (veiligheid, vrachtverkeer, verbondenheid regio, bereikbaarheid werknemers, lokaal en regionaal aanbesteden verkleint ecologische footprint e.d.);
- MKB bedrijvigheid draagt bij aan brede welzijn.

In een Circulaire Maakindustrie worden producten en onderdelen niet weggegooid of laagwaardig gerecycled maar, na controle en bewerking, opnieuw hoogwaardig ingezet. Dit betekent een ingrijpende verandering van de huidige wijze van produceren en verkopen. Ontwerpen gericht op een optimale levensduur. Producten die zich elke keer weer kunnen aanpassen, zodat ze voor de gebruiker relevant blijven. En, als het niet meer anders kan, bruikbare en waardevolle materialen zo zuiver mogelijk terugwinnen.

Ons advies:

- Voorkom onnodige verplaatsing van bedrijven
- Realiseer slimme combinaties van functies (bedrijventerreinen met wateropvang, recreatie en natuur)
- Investeer in integraal ruimtegebruik

Goed vestigingsbeleid

Naast ruimte om te ondernemen is een goed vestigingsklimaat noodzakelijk. Immers, een goed vestigingsklimaat zorgt voor een concurrerend Zuid-Holland. Overheden zetten vaak in op een goed vestigingsklimaat voor het aantrekken van nieuwe (internationale) bedrijven en start-up's.

Onze insteek is een goed vestigingsklimaat voor alle gevestigde MKB-bedrijven. Beleid wat goed is voor bestaande MKB-bedrijven leidt vanzelf tot interessante locaties voor nieuwe bedrijven. Natuurlijk onder voorwaarde dat er voldoende ruimte is voor groei van bestaande bedrijven en vestiging van nieuwe bedrijven. Overheden in Zuid-Holland moeten een sterke regie voeren op ruimte voor MKB Maakindustrie en de daarbij behorende bedrijventerreinen. Nu en in de toekomst, mede gelet op de gewenste circulaire maakindustrie en energietransitie. Zowel op lokaal, regionaal en provinciaal niveau.

Doel: Provincie en gemeenten investeren in een MKB-vriendelijk vestigingsbeleid en bieden de MKB-maakindustrie ruimte om te ondernemen.

WIJ MAKEN HET

² BBP = totale toegevoegde waarde van alle in Nederland geproduceerde goederen en diensten.